

geslingerd. Toen ik twee dagen later de slinger terugbracht en mijn zwellingen verdwenen waren, verzuchtte Wiltink 'Kerel, wat ben je mager geworden'. Twee dagen ben ik zoveel mogelijk binnenshuis gebleven en had ik tijd om mijn fouten te overdenken. Hierbij bedacht ik dat een oude leraar toen ik nog studeerde mij adviseerde 'Roep nooit onnodig weerstand op, daar wordt je alleen maar mee gestraft'. Hij had gelijk. Dat geldt zeker ook als je met bijen werkt. Houdt rekening met de ander; zijn wijze van denken en leven. Bij mijn bijen kan ik me alleen maar verontschuldigen. Foutje (prik) Bedankt!! Ik zal ze goed voorbereid de winter in- en doorloodsen en trachten het volgend jaar minder fouten te maken.

**A. v.d. Vrede, Doetinchem.**

## Opname- en opslagproblemen met Apitol?

Ruim een jaar ben ik nu aan het imkeren en eerlijk gezegd, ik had er veel eerder mee moeten beginnen. In augustus 1994 heb ik mijn eerste volk gekocht en twee weken later met nog twee kleine volkjes verenigd. In september heb ik dit volk ingewinterd en voorzien van twee strippen Apistan. Dit begin van het imkeren zonder enige ervaring was mogelijk omdat ik het geluk had in raad en daad geholpen te worden door een routinier in het vak, 'een bijna bij'.

Een glasplaat als dekplank zo werd me geleerd mocht en gaf me de mogelijkheid om op elk moment even in mijn volk te kijken. Veelvuldig zag ik in de winter dat bij iets oplopende temperaturen de wintertros wat uit een week en bij lage temperatuur weer ineen kromp. Met het behalen van de basis cursus bijenhouden, het opkweken van twee grote volken, een 35 kg honing-oogst en wat kleine problemen heb ik nu mijn eerste bijenjaar afgesloten. De kleine problemen zijn natuurlijk belangrijk vandaar dat ik in de pen kruip. Mijn veger van het voorjaar is toch nog in juli gaan zwermen en een zwerm die ik geschept had was na achttien uur weer vertrokken. Inmiddels weet ik dat bijen altijd verrassingen in petto houden, dus van deze streken lig ik niet wakker.

Wat mij echter wel bezig houdt is wat ik gezien heb bij het inwinteren nu in september. In mijn volk A ben ik een week eerder begonnen met afvoeren (2 suiker/1 water). De grote voerbak waar 6-7 liter suikerwater in kan, was steeds de volgende dag (18.00 uur) leeg. In drie dagen van grote activiteit was de suiker binnen. Even twee dagen gewacht, toen nog een liter suiker-

water en daarna heb ik afgesloten volgens voorschrift met één liter suikerwater met vier gram Apitol (groot volk). De gedacht hierachter is dat Apitol dan met de laatste suikeropslag vlak tegen de komende wintertros wordt geplaatst. Verrassend was dat de volgende dag van deze liter nauwelijks iets was weggehaald. Mijn bijen lusten geen suikerwater met Apitol. Na overleg met 'de bijna bij' heb ik na twee dagen wat honing toegevoegd en binnen een dag was de voerbak leeg. Ik heb die er nog maar even op laten staan. Toen ben ik mijn andere volk B gaan inwinteren. Zonder enig verschil en met dezelfde snelheid ging de suiker de kast in, direct gevolgd door Apitol met een beetje honing wat na anderhalve dag was opgenomen. In vijf dagen klaar! De kasten zijn flink zwaar geworden. Bij beide volken heb ik direct de voerbak verwijderd en de kast afgedekt met een glasplaat. Leuk was de waarneming dat er bij volk A acht broedkamerramen, voor zover je kon kijken in de straatjes, verzegelde suikeropslag was te zien, terwijl bij volk B nog geen enkele cel was verzegeld. Wel waren de cellen al gedeeltelijk gevuld. De volgende dagen zag je dat de cellen nog wat werden opgetrokken en dat ze na ongeveer vier dagen werden verzegeld. Mijn zorg is nu, waar zit het Apitol in A en in B? In A veronderstel ik dat het Apitol echt als laatste met de suiker is opgeslagen in het onderste deel van de ramen. Immers, er lag enige tijd tussen de overmaat aan suikeraanbod en het toedienen van het Apitol. In B vermoed ik dat het Apitol over de hele suikeropslag is uitgesmeerd door verplaatsing en indamping van de enorme hoeveelheid aangeboden suikeroplossing in een misschien te kort tijdsbestek. Zelf kan ik de plaats en de hoeveelheid Apitol in de ramen niet vaststellen. Maar ik ben bang dat Apitol in B tot bovenaan in de broedkamerramen zit, dus oppassen in het voorjaar bij de nieuwe honingopslag? Zou het misschien beter zijn om volgend jaar:

- minder snel in zulke grote hoeveelheden te voeren? Niet meer dan 1-2 liter per dag. Dit geeft de bijen de tijd om van boven naar beneden in de ramen op te slaan en in te dampen of
- toch snel grote hoeveelheden aanbieden maar dan enige tijd (4-6 dagen) wachten voor het voeren wordt afgesloten met het Apitol-toetje? Welke strategie heeft de voorkeur, of maakt deze beginnend imker zich nodeloos zorgen?

**F.M. Engels, Wageningen**

Naschrift: De redactie van Bijen heeft de Ambrosiushoeve gevraagd hierop te willen reageren. Deze reactie zal in een volgend nummer gepubliceerd worden.